

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми: **«УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ БАСКЕТБОЛІСТІВ
В УМОВАХ ШВИДКОГО ПРОРИВУ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи FKS2-M22
спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Білий Віктор Георгійович

Керівник: **Юрчишин Ю.В.,**

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент

Рецензенти: **Гакман Анна Вікторівна,**

доктор наук з фізичного виховання та спорту,
професор

Кам'янець-Подільський – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ СПОРТСМЕНІВ В БАСКЕТБОЛІ В УМОВАХ АТАКИ ШВИДКИМ ПРОРИВОМ	7
1.1. Перспективи вдосконалення системи швидкого прориву в сучасному баскетболі	8
1.2. Об'єм і інтенсивність рухової активності баскетболістів при швидкому прориві	15
1.3. Психофізіологічні особливості ігрової діяльності баскетболістів.....	17
1.4. Моделювання ігрової діяльності при швидкому прориві в баскетболі....	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	25
2.1. Методи дослідження	25
2.2. Організація дослідження.....	34
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ АТАКИ ШВИДКИМ ПРОРИВОМ	36
3.1. Аналіз об'єму і інтенсивності дій змагань баскетболістів високої кваліфікації при атаці швидким проривом і шляху їх вдосконалення	39
3.2. Вплив психофізіологічних властивостей баскетболістів високої кваліфікації на їх ігрову діяльність	50
3.3. Зв'язок ігрової діяльності з фізичною підготовленістю у баскетболістів високої кваліфікації.....	58
3.4. Програма виконання атаки швидким проривом як метод вдосконалення спеціальної працездатності баскетболістів високої кваліфікації	63
3.5. Перевірка ефективності запропонованої програми вдосконалення атаки швидким проривом	67
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний баскетбол характеризується збільшеними швидкостями пересування і атлетизмом спортсменів, кількістю, що різко збільшилася, і різноманітністю ігрових прийомів, високим рівнем орієнтування і швидкості тактичного мислення, що проявляється в укороченому часі атак [4; 25].

Прогрес гри в швидкісному аспекті, разом з іншими чинниками, багато в чому визначається систематичним застосуванням атакуючих дій – самої древньої і природної, видовищної і ефективної системи нападу, що приносить максимальну користь при мінімальних витратах часу [40].

Деякі фахівці вважають, що практична реалізація швидкісного нападу в баскетболі вітчизняними командами різного рангу використовується недостатньо, більше того ефективність цього тактичного прийому оцінюється неоднозначно [14; 38].

Немає єдиної думки у фахівців в області спорту і відносно технічних засобів реалізації атак швидким проривом. Одні фахівці вважають оптимальним рішенням короткі передачі [21], інші – середні і довгі [34; 38; 39; 48].

У наш час допускається ведення м'яча під час атаки. Цей прийом оцінюється як необхідний в будь-якій фазі атаки, проте ряд авторів рекомендує застосування цього прийому у фазі атаки лише в крайніх випадках. Значно розходяться погляди авторів і в питанні вибору оптимального напрямку ігрових взаємодій на початку атаки і в період її розвитку [35].

Актуальність нашої роботи полягає, передусім, у вдосконаленні техніко-тактичних дій баскетболістів при реалізації швидкого прориву чоловічими збірними командами вузів III-IV рівнів акредитації Хмельницької області. у відповідальних змаганнях. Практика діяльності змагання баскетбольних команд України свідчить, що 75 % атак доводиться на позиційний напад і лише 25 % на швидкий прорив. При цьому ефективність подібного роду нападів складає лише

40-55 %. У кращих команд чемпіонату України 2010 року виявлена збалансованіша кількість атак позиційного нападу – 67 % і контратак – 33 %, з високим відсотком реалізації атак швидким проривом до 72 % [10; 29; 37; 38].

Статистика ігрової діяльності змагання кращих баскетбольних команд чемпіонатів Хмельницької області свідчить про те, що з 20-24 контратак команди набирають лише 8-10 очок. Це, передусім, пов'язано з численними технічними помилками в ході гри. Тому команди із-за недостатньої техніко-тактичної і швидкісної підготовленості намагаються не ризикувати при швидкому прориві і атакують більшою мірою, переходячи в позиційний напад (80 % атак), а це, природно, зменшує шанси на перемогу.

Наші спостереження, проведені в чемпіонатах Хмельницької області по баскетболу, показують, що успіху досягають лише команди, що вдало поєднують позиційний напад з атакою швидким проривом. Прогрес чемпіонів і призерів цих змагань обумовлений, передусім, акцентом на стрімкий напад з використанням будь-якого випадку миттєвої контратаки.

Провідні фахівці в області спортивного тренування відмічають, що технічну підготовленість не можна розглядати ізольовано, а слід представляти як складову єдиного цілого, в якому технічні рішення тісно взаємозв'язані з фізичними, психічними, тактичними можливостями спортсмена, а також з конкретними умовами зовнішнього середовища, в якому здійснюється діяльність змагання спортсменів [27].

Рухова активність баскетболістів при атаці швидким проривом, що характеризується швидкісними переміщеннями у поєднанні з різноманітними техніко-тактичними прийомами, вивчалася багатьма вітчизняними і зарубіжними дослідниками, такими, як А. В. Гакман, Л. В. Балацька, А.Н. Лакіза, Т. Torgenson, R. Russo, A. Harding. Проте і сьогодні ця проблема вимагає подальших розробок, наукового аналізу, систематизації і обґрунтування. Крім того, потрібне комплексне вивчення проблеми в цілому відносно значення інтенсивності і об'єму рухової активності при реалізації атакуючих дій баскетболіста [29].

Актуальність вирішення цієї проблеми значно зростає у зв'язку з інтенсифікацією гри на сучасному рівні світового баскетболу. Динамічність і інтенсифікація сучасного баскетболу, його популярність у світі стимулює творчий пошук тренерів, примушує їх активізувати гру в захисті, різноманітні тактику нападу, включаючи атаку швидким проривом, підвищити атлетичну, швидкісно-силову, функціональну і психологічну підготовленість баскетболістів високого класу [11; 34].

Вирішення проблеми підвищення ефективності атаки швидким проривом в сучасному баскетболі актуально і вимагає проведення спеціальних досліджень по конкретизації результативних засобів і методів вдосконалення цього виду швидкісної атаки.

Об'єкт дослідження – діяльність змагання баскетболістів високої кваліфікації.

Предмет дослідження – техніко-тактичні дії баскетболістів при реалізації атаки швидким проривом.

Мета дослідження – підвищення ефективності діяльності змагання баскетболістів шляхом вдосконалення техніко-тактичних дій при проведенні атаки швидким проривом.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати літературу з проблеми співвідношення видів нападу в сучасному баскетболі і визначення їх структури, змісту і ефективності для вітчизняного і світового баскетболу.
2. Визначити чинники, що впливають на ефективність атакуючих дій баскетболістів високої кваліфікації.
3. Розробити модельні характеристики техніко-тактичних взаємодій баскетболістів при реалізації атаки швидким проривом.
4. Обґрунтувати і розробити програму оптимізації техніко-тактичних дій баскетболістів при реалізації атаки швидким проривом.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних літератури; вивчення документальних матеріалів; антропометрія; фізіологічні методи

дослідження; психофізіологічне тестування, педагогічні методи дослідження; методи визначення рівня фізичної працездатності; анкетування тренерів; методи математичної статистики.

Практичне значення одержаних результатів полягає у виявленні моделей підвищення ефективності діяльності змагання баскетболістів шляхом вдосконалення техніко-тактичних дій при проведенні атаки швидким проривом. Матеріали дослідження можуть використовуватись у практиці роботи тренерів та на лекційних заняттях здобувачів вищої освіти, які навчаються на спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дипломної роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 04-05 квітня 2023 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 79 сторінках, з яких 74 основного тексту. Робота містить 8 таблиць та 4 рисунки. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, та списку 53 використаних літературних джерел.

ВИСНОВКИ

1. У дисертації представлено нове рішення проблеми підвищення ефективності діяльності змагання висококваліфікованих баскетболістів, яке ґрунтується на визнанні провідної і вирішальної ролі атаки швидким проривом. Систематичні зміни правил гри в баскетболі обумовлюють необхідність подальшого вивчення цієї проблеми, актуальної, що являється, тим самим значною мірою підтверджується практична і науково-практична значущість обраного нами напрямку дослідження.

2. Аналіз ігрової діяльності змагання баскетболістів високої кваліфікації, а також проведені нами педагогічні спостереження дозволили виявити співвідношення різних видів нападу в сучасному баскетболі. Так, із загального числа атак на кільце суперника 72-75 % таких атак відносяться до позиційного нападу, їх ефективність складає - 40-42 %; 22-28 % атак відносяться до нападу швидким проривом, і їх ефективність дорівнює 80-82 %. Враховуючи приведені дані відносно ефективності різних видів нападу в баскетболі, можна стверджувати, що обраний нами напрям досліджень актуальний, а рішення поставлених в роботі завдань істотно впливатиме на формування загального результату гри.

3. Проведені нами спостереження за ігровою діяльністю команд - учасниць чемпіонату Європи 2003 року - дозволяють встановити вклад команди у формування загального результату гри за рахунок використання нападу швидким проривом.

Так, збірна команда України виконала, не більше 23 атак швидким проривом за гру, зробила при цьому 11 кидків, що склало 50,4 % загального числа виконуваних кидків м'яча в кільце; використовуючи цей вид нападу команда набрала до 15 очок, або 18,5 % загального числа набраних командою очок. У іграх чемпіонату Європи-2003 призери продемонстрували інші результати: реалізуючи 28 атак швидким проривом за гру, вони виконали 20 кидків в

кільце, що склало 71,4 % загального числа атак, і набрали 26 очок, або 28,2 % загального числа окулярів набраних за гру.

4. Аналіз ігрової діяльності баскетболістів 24 фінальних ігор чемпіонату України сезону 2003 / 2004 р. при реалізації атаки швидким проривом показав, що із збільшенням кількості гравців, що беруть участь в швидкісній атаці число втрат м'яча зростає. При атаці швидким проривом 1x0 з довгою передачею не були зафіксовані помилки, при 1x1 було зафіксовано дві помилки, у варіанті 2x1 було допущено також дві помилки, у варіанті 2x2 вже шість помилок, а при 3x2 до восьми помилок з боку нападаючих. Очевидно, що ніж більше варіантів ухвалення рішення при реалізації атаки швидким проривом, тим вище стає міра невизначеності ігрового завдання і тим більше інформації і часу потрібно для її вирішення.

Нами також встановлено, що одним з основних компонентів, що впливають на ефективність атакуючих дій баскетболістів являється структура атаки, : швидке переміщення одного нападаючого під щит суперника без м'яча з наступною довгою передачею йому м'яча - результативність таких атак складає до 82 %; при атаці двох нападаючих і протидії одного захисника - результативність зменшується до 67-72 %, при атаці 3x2 вона складає всього 55-60 %, а при чисельній більшості нападаючих 3x1 - 56-65 %. Таким чином, підвищення ефективності атаки швидким проривом залежить від зменшення кількості передач м'яча, витраченого часу на атаку, зменшення кількості гравців, що беруть участь в атаці, адекватності вибраного тактичного варіанту реальним умовам гри і різноманітності способів виконаних кидків м'яча в кільце.

5. Модельними характеристиками техніко-тактичних дій баскетболістів в ході реалізації атаки швидким проривом, згідно з нашими даними, являються:

- 23-25 спроб проведення атаки швидким проривом;
- 6-7 перехоплень м'яча суперника при цій атаці;
- 3-4 відбори м'яча при його веденні;
- 12-13 підбору м'яча під своїм щитом;
- 3-2 випадки введення м'яча в гру із-за лицьової лінії;

- 1-2 випадки введення м'яча із-за бічної лінії;
- 16-18 кидків в кошик;
- 4-5 неточних кидків в кошик;
- 3 допустимих втрати м'яча;
- 5 переходів в позиційний напад;
- 3 зароблені фоли;

Кількість набраних очок при атаці швидким проривом повинна складати не менше 28-30 % загальної кількості набраних очок за одну гру. Вказані модельні характеристики ігрової діяльності баскетболістів при реалізації атаки швидким проривом мають бути плановим орієнтиром в ході підготовки команди до змагань.

6. Порівняльний аналіз, показаних в ході досліджень різних показників швидкого прориву у команд призерів чемпіонату Європи 2003 року, з такими ж показниками команд-фіналістів чемпіонату України по баскетболу 2003 / 2004 р., дозволив виявити значне відставання ефективності атак швидким проривом на користь призерів чемпіонату Європи-2003. Вищевикладене припускає необхідність виділення часу при плануванні учбово-тренувального процесу для спеціальних занять з переважною спрямованістю тренування.

Спрямований учбово-тренувальний процес дозволив значно зменшити кількість помилок при реалізації атаки швидким проривом в умовах дефіциту часу, що характеризують формування ефективності швидкого прориву у команди БК "Київ", яка використовувала у своїй підготовці наші практичні рекомендації. Спортсмени цієї команди виконували:

- 23-25 атак швидким проривом за гру;
- 16-18 виконаних кидків;
- 24-26 набраних очок.

7. Проведені нами дослідження дозволили встановити, що найбільш інформативними показниками дієвого контролю тренувального процесу, що мають переважну спрямованість на підвищення ефективності реалізації атаки швидким проривом, є: швидкість виконання самої атаки в цілому і швидкість

виконання окремих її елементів; структура і варіативна реалізації атаки швидким проривом; відстань, на яку переміщається гравець з м'ячем і без м'яча, а також час, витрачений на ці переміщення; точність виконання прийомів гри з м'ячем і без м'яча.

8. Виділено два основні чинники, які великою мірою можуть визначати рівень результативності баскетболістів. Чинник F1 "фізична підготовленість", в якому найбільш вагомі зв'язки мали антропометричні характеристики спортсмена і показники спеціальної фізичної підготовленості : швидкість переміщення

(($r = 0,893$), ($r = 0,856$), стрибучість ($r = 0,901$), ($r = 0,891$), точністю кидка ($r = 0,896$) ($r = 0,879$); чинник F2 "техніко-тактична підготовленість", в якому найбільший вплив чинили показники, які характеризували основні техніко-тактичні дії баскетболістів високої кваліфікації, : перехоплення м'яча ($r = 0,869$), ($r = 0,861$), швидкістю переміщення ($r = 0,928$), ($r = 0,732$), а також оцінкою організації техніки і тактики ($r = 0,903$) ($r = 0,702$).

Нами виявлена тенденція зменшення впливу першого чинника в динаміці періоду змагання : на початку періоду змагання : F1 = 73%; F2 = 27%, у кінці періоду змагання F1 = 62%; F2 = 38%.

9. Варіативна і комплексність рухової активності баскетболістів в ході ігрової діяльності, їх об'єм і інтенсивність передбачає необхідність планування учбово-тренувального процесу спортсменів в об'ємі, що дещо перевищує реальні запити діяльності змагання спортсменів. Крім того, навантаження в учбово-тренувальному процесі баскетболістів високої кваліфікації повинне носити змінний характер: чергування періодів максимальної інтенсивності діяльності змагання з періодами мінімальної інтенсивності (штрафні, введення м'яча в гру із-за лицьової і бічної ліній), що значною мірою дозволяє максимально наблизити тренувальний процес до умов і вимог навантаження змагання.

Ці дані свідчать про те, що конкретна установка програми на вдосконалення техніко-тактичних дій при реалізації атаки швидким проривом на підготовчому і змаганні етапах, може достовірно поліпшити ефективність гри.

У перспективі подальших досліджень з цієї проблеми основну увагу слід звернути на вивчення ефективності різних варіантів атаки швидким проривом з урахуванням індивідуальних особливостей провідних гравців конкретної команди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту): навчальний посібник для студентів навчальних закладів I- IV рівнів акредитації. 2-е вид. перероб. і доп.: Кам'янець-Подільський: "Абетка-НОВА", 2001. 384 с.
2. Баскетбол: гра і навчання. Колектив тренерів США. Пер. з англ. К.: Олімпійська література, 2016. С. 55-60.
3. Булатова М.М. Ігри ХХІХ Олімпіади. Пекін, 2008. Київ: Олімпійська література, 2008. 60 с.
4. Гуськов С. І. Організаційні і соціально-економічні основи розвитку професійного спорту в США на сучасному етапі. Київ: Київський державний університет фізичної культури. 1992. 45 с.
5. Денисова Л.В., Хмельницька І. В., Харченко Л. А. Виміри і методи математичної статистики у фізичній культурі та спорті. Навчальний посібник. Київ : Олімп. література, 2008. 127 с.
6. Долбишева Н. Г. «Загальні основи неолімпійського спорту» як нормативна дисципліна підготовки фахівців зі спорту. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків, 2012. №10, С. 20-24.
7. Долбишева Н. Г. Ієрархія управління неолімпійського спорту в Україні. Теорія і практика фізичного виховання. Київ. 2012. №1, С. 393-400.
8. Долбишева НГ. Історичні аспекти та хронологія Всесвітніх ігор у Міжнародному спортивному русі. Дніпропетровськ: Вид-во Маковецький; 2012. 258 с.
9. Долбишева Н. Г. Неолімпійський спорт як соціальний інститут. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків. 2015. №2, С. 70-73.

10. Долбишева Н. Г. Особливості тенденцій розвитку Всесвітніх ігор. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Київ. 2016. №3. С. 46-51.
11. Долбишева Н. Г. Спортизація неолімпійського спорту як соціокультурного явища. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2014. №1(39). С. 33-36.
12. Долбишева Н. Г. Характеристика етапів розвитку Всесвітніх ігор як міжнародного спортивного заходу. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. праць Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. Вип. 12. Вінниця: Планер. 2011. С. 21-25.
13. Імас Є., Мічуда Ю. Тенденції розвитку сфери фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2015. №2. С.142-149.
14. Імас Є. В., Борисова О. В., Когут І. О. Неолімпійський спорт: проблеми та перспективи розвитку. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. 2016. №3. С. 145-152.
15. Імас Є.В., Матвеев С. Ф., Борисова О. В., Когут І. О. Неолімпійський спорт : навч.-наочн. посібник для студ. вищих навч. закладів фіз. вих. і спорту. Київ: Олімпійська література, 2015. 202 с.
16. Когут І. О. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні (на матеріалі адаптивного спорту). Київ : НУФВСУ, 2015. 393 с.
17. Кропивницька Т., Войтова О., Краснянський К. Всесвітні ігри «Спортаккорд» у системі неолімпійського спорту. Спортивний вісник Придніпров'я. 2014. №1. С. 156-161.
18. Леонов Я., Путятіна Г. Стратегічні перспективи розвитку неолімпійського спорту в Україні. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2014. №5(43). С. 29-34.
19. Маринич В. Л., Прибильська Т. К. Світові ігри: стан та перспективи розвитку у світі. Спорт та сучасне суспільство: зб. наук. пр. 2013. С. 48-54.

20. Матвеев С. Ф., Борисова О. В., Когут І. О. Магістр: обличчям до науки (технологія підготовки магістерських робіт за спеціальністю «Спорт»): навч.-наоч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. Львів: СПОЛОМ, 2015. 88 с.

21. Матвеев С.Ф., Кропивницька Т. А., Борисова О. В, Когут І. О., Данько Т. Г. Організаційні аспекти сучасного спорту : навчально-наочний посібник. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 107 с.

22. Міжнародна хартія фізичного виховання та спорту. ЮНЕСКО. [Електронний ресурс] Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_350.

23. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. Київ: Олімпійська література, 2007. 216 с.

24. Мічуда Ю. П. Функціонування та розвиток сфери фізичної культури і спорту в умовах ринку. Київ: НУВСУ. 2008. 37 с.

25. Мокін Б. І., Мокін Б. О. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.

26. Офіційний сайт Всесвітніх ігор єдиноборств: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.worldcombatgames.com>

27. Офіційний сайт Всесвітніх інтелектуальних ігор SportAccord. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.worldmindgames.net>

28. Офіційний сайт Міжнародної асоціації SportAccord. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.sportaccord.com>

29. Офіційний сайт Міжнародної асоціації Всесвітніх ігор. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.theworldgames.org/>

30. Офіційний сайт Міжнародної асоціації інтелектуального спорту: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.imsaworld.com>

31. Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dsmsu.gov.ua/index/ua>

32. Офіційний сайт Спортивного комітету України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://scu.org.ua>
33. Платонов В. Н., Булатова М. М., Бубка С. М. Олімпійський спорт. Київ: Олімпійська література. 2009. Т.2. 696 с.
34. Платонов В. Н., Булатова М. М., Бубка С. М. Олімпійський спорт. Київ: Олімпійська література. 2009. Т.1. 752 с.
35. Платонов В. М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні програми. Київ: Олімпійська література. 2015. 752 с.
36. Старостіна А., Канищенко О. Суперечливі шляхи глобалізації. Економіка України. 2008. №5. С. 58-65.
37. The 7th World Games 2005 in Duisburg [http. \[Електронний ресурс\].](http://www.duisburg.de/worldgames_archiv/en/default.htm) Режим доступу : [://www.duisburg.de/worldgames_archiv/en/default.htm](http://www.duisburg.de/worldgames_archiv/en/default.htm)
38. Томашевський В. В. Історія і тенденції розвитку сучасних Олімпійських ігор. Київ: НУФВСУ. 2012. 119 с.
39. Casini L. The making of a lex sportiva by the court of arbitration for sport. Lex Sportiva: What is Sports Law. TMC : Asser Press. 2012. P. 149-171.
40. Kambitsis C. Sports advertising in print media: the case of 2000 Olympic Games. Corporate Communications: An International Journal. 2012. №7(3). P. 155-161.
41. Rules of The World Games: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.theworldgames.org/the-iwga/governing-documents>
42. Smith A. C., Graetz B. R., Westerbeek H. M. Brand personality in a membership based organization. International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing. 2021. №11(3). P. 251-266.
43. SportAccord (Previously known as GAISF, the General Association of International Sports Federations). Statutes. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.sportaccord.com/en/about/index.php>
44. The 8th World Games in Kaohsiung: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.worldgames2009.tw/wg2009/eng/index.php>

45. The 9th World Games in Cali. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://worldgames2013.com.co/>
46. The Hague 1993 [Электронный ресурс]. International World Games Association. 1993. Режим доступа : <http://www.theworldgames.org/editions/The-Hague-NED-1993-8/summary>.
47. The International Olympic Committee. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.olympic.org/ioc>
48. The International World Games Association. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.theworldgames.org/>
49. The Mind Sport of Memory 1991-2011. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.worldmemorysportsCouncil.com/>
50. The World Games 2013 : Duisburg + Duesseldorf [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.theworldgames.org/news/news-of-the-world-games/393-the-world-games-2013--duisburg- -duesseldorf>
51. Westerbeek H., Smith A., Emery P. Managing sport facilities and major events. Abingdon: Routledge. 2006. P. 23.
52. Wilmar TM, Costill DL. Physiology of sport and exercise. Champaign: Human Kinetics, 2014. 549 p.
53. Zollner M. Mini-basketball Program in Berlin. Mini-basketball, school games and activities. Fiba assist magazine. 2018, № 10. P. 63-65.